

LUONTOPANEELIN ASIAANTUNTIJALAUSUNTO:

HE 41/2024 vp Hallituksen esitys laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

TIINA PALONIITTY

Ympäristö- ja kestävyyssoikeuden apulaisprofessori, Helsingin yliopisto

Luontopaneelin keskeiset huomiot

1) VALTAKUNNALLISEN SUUNNITTELUN ENSISIJAISUUS

- Suomen tulisi vahvistaa strategista valtakunnallista ja alueellista suunnittelua ja ohjausta uusiutuvan energian hankkeille
- Näin voitaisiin turvata ensisijainen tavoite, luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden kohteiden lähelle menemisen lähtökohtainen välttäminen

2) NATURA-ARVION LAADUN SÄILYTTÄMINEN (35 §)

- Natura-arvion laatu ei tule heiketä
- Resursoinnin merkitys

3) TIUKASTI SUOJELTUIEN LAJIEN TAPPAMINEN JA HÄIRITSEMINEN (70 §)

- Poikkeusten luominen tiukasti suojeltujen lajien tappamiselle ja häiritsemiselle voi vaikeuttaa valvontaa
- Myös monimutkaistaa oikeustilannetta, eikä edistä oikeusjärjestelmän selkeyttä

Luontopaneeli keskeiset huomiot

4) ERITTÄIN TÄRKEÄ YLEINEN ETU (39 §)

- ”erittäin tärkeän yleisen edun automaatin” luominen on tapa, jota Suomessa on voitu aiemmin välttää
- vaikutusarvioinnit vaikenevat oikeusjärjestelmän tasolla merkittävän muutoksen mahdollisista vaikutuksista oikeusjärjestelmän sisällä
- uusiutuvan, kotimaisen energian tarvetta on aiemmin säädelty mm. vesilailla, johon vastaavaa automaattia ei ole ollut tarpeen luoda
- vaikka pidettäisiin välttämättömänä säätää asiasta, perusteluissa tulisi entisestään korostaa, miten poikkeuksellisesta ilmiöstä on kyse, ja miten varovainen sen soveltamisen kanssa on oltava

Luontopaneelin keskeiset huomiot

5) UUSIUTUVAN ENERGIAN ROOLIN MERKITTÄVÄ MUUTOS

- uusiutuvan energian sääntelyssä kyse ei ole enää pelkästään Venäjän laittoman hyökkäyssodan seurauksiin reagoimisesta
- kyse on uuden, erittäin harvinaisen raaka-aineen – uusilla uusiutuvilla lähteillä tuotetun sähkön – tuottamisen mahdollistamisesta
- tarve on teollisuudessa
- toisin sanoen, luontoarvoja ollaan valmiita uhraamaan teollisuuden raaka-ainetuotannon turvaamiseksi
- lainsäädäntömuutoksen perustelut vaikenivat tästä muutoksesta
- vaikutusarviointien riittämättömyys

KIITOS!